

Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar. 5. *Agrilus Guerini* Lac.

Av

STIG LUNDBERG

Bland de skalbaggsarter, som påträffats såsom nya för Norden inom Hornsö—Strömserums-området i östra Småland under de senaste decennierna, hör praktbaggen *Agrilus Guerini* Lac. till de intressantare. Arten, som förekommer mycket sällsynt i Europa (Frankrike, Väst- och Östtyskland, Ungern, Polen och Sydryssland enligt Horion), togs i ett exemplar den 22 juli 1943 vid Sandbäckshult av O. Lundblad genom slaghävning. Fyndet publicerades först såsom *Agrilus ater* L. (Entom. Tidskr. 1943, p. 192), men rättades till senare (E.T. 1944, p. 36).

Vid besök i Hornsö-trakten i mitten av juli 1961 var jag inställd på att söka återfinna arten och då närmast med hjälp av dess biologi. Enligt Horion (Faunistik der mitteleurop. Käfer, IV Band) skulle arten nämligen utvecklas i kronan på sälgen, och larven i motsats till andra *Agrilus*-arter gå i veden, ej mellan bark och ved.

Resultatet överträffade förväntningarna. Redan vid första försöket kvällen den 11 juli påträffades angrepp av arten. I sällskap med Arne Möller (Västerås) undersökte jag vid Sandbäckshults järnvägsstation en nedfallen sälg och i grenarna fanns talrika spår efter gångar och flyghål av en praktbagge, vilken inte kunde vara något annat än *Agrilus Guerini*. Arten fanns ej kvar i den liggande sälgen, men genom att klättra upp i närstående sälgar kunde jag lokalisera färska angrepp. Endast larver av två storlekar påträffades emellertid och först följande kväll erhöles säkra bevis för arten i form av en död fjolårsimago i puppkammaren, då vid Hornsö järnvägsstation, där artens angrepp var vanliga i kronorna på sälgar (*Salix caprea*). Den 15 juli höggs vid Hornsö en imago fram, som höll på att arbeta sig genom barken ut ur puppkammaren. Angrepp iaktogs dessutom ca 1 mil V Sandbäckshult och tydligt är att arten är tämligen allmänt förekommande i området. Däremot kunde jag ej finna angrepp i Kosta-trakten, ca 4 mil V Hornsö-området.

Biologin: Larvgångarna, som är synnerligen karaktäristiska, slingrar sig i zickzack längs grenarna. Angreppen försiggår i helt frisk ved och börjar när det gäller grenar i spetspartiet, varefter larven äter sig nedåt mot grenfästet. Gångarna går mestadels i yttersta splinten och angreppen upptäcks lätt om barken skalas av. Arten tycks vara rent primär och dödar alltefter som kronan på sälgen. Angrepp konstaterades i grenar från 1 cm:s diameter

Fig. 1—2. *Salix caprea* med angrepp av *Agrilus Guerinii* Lac. Sm., Sandbäckshult 11.7.61.
Foto: S. Lundberg.

upp till ca 1 dm:s. I många fall iaktogs angrepp på själva stammen, men mestadels var det de översta och mest solexponerade grenarna i kronan, som angripits. Utvecklingen tycks vara senare än flertalet andra *Agrilus*-arter och kläckningen torde normalt ske i mitten av juli. Kläckhålet ligger företrädesvis på sydsidan; när det gäller grenar på översidan, och dimensionen överskrider tydligt kläckhålen för *Agrilus viridis*. Pupp-kammaren anläggs i

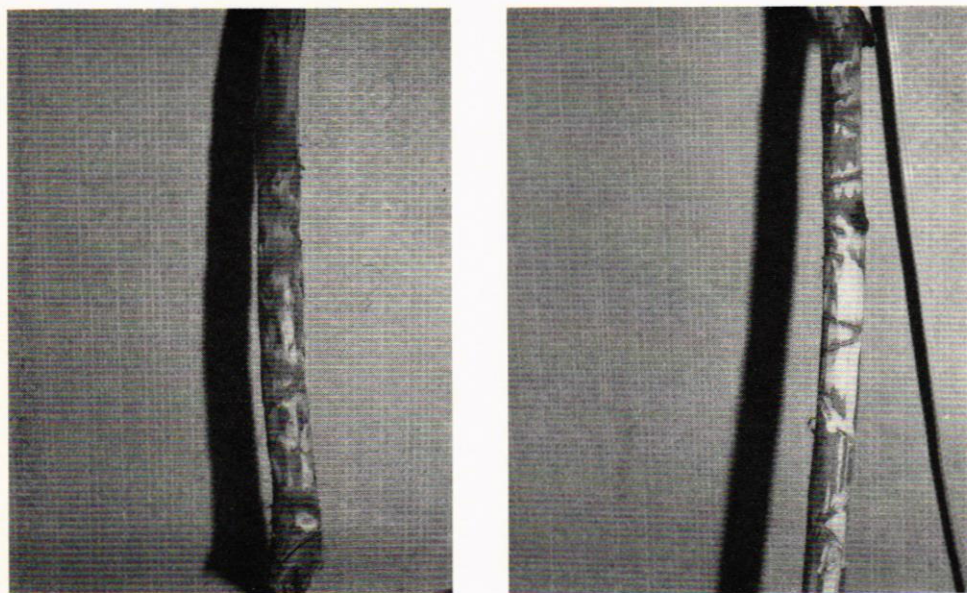

Fig. 3—4. Framtäljt gångsystem av *Agrilus Guerinii*. Sm., Hornsö 12.7.61. Foto: S. Lundberg.

splinten. Gångsystemet är vanligen mycket långt och på mindre dimensioner var det ibland över en halv meter mellan angreppsstället och kläckhålet. Normalt finns endast en larv i samma gren; i grövre grenar kan dock flera larver, ofta av olika generationer, påträffas. Av larvstorlekarna att döma rör det sig om, åtminstone vissa år, 3-årig utveckling. Under så lång utvecklingstid kan givetvis diverse kalamiteter inträffa och i flera fall påträffades sålunda angrepp, som ej fullföljts.

Sälgarna var förutom av *Agrilus Guerinii* angripna av *Agrilus viridis* L., *Aromia moschata* L. samt *Xylotrechus pantherinus* Saven.

Tillägg

Ur sälggrenar, som förvarats över vintern i plastpåsar och som intogs i början av mars 1962, kläckte Arne Möller ett exemplar av *Agrilus Guerinii* Lac. den 22 april.

Den 24 april 1962 fällde jag en ca 6 m hög sälg med angrepp av *Xylotrechus pantherinus* Saven ca 1 mil N Sandbäckshult. I kronan fanns kraftiga angrepp av *Agrilus Guerinii* och de angripna grenarna fraktades hem. Omkring den 26 maj kläcktes förutom 2 *Xylotrechus pantherinus* även 3 *Agrilus Guerinii* ungefär samtidigt som *Agrilus viridis* L., *sulcicollis* Lac. och *angustulus* Ill., som erhöles ur annat material hemtaget samtidigt. Kläckningstiden tycks således variera en hel del och åtminstone vissa år sammanfalla med den för övriga *Agrilus*-arter.